

نام درس: مراقبت های دوره پس از زایمان

کد درس: ۱۴

پیش نیاز یا همزمان: مراقبت های دوره حین زایمان و تولد نوزاد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

آشنایی با علائم و نشانه های خطر در دوره بعد از زایمان و مدیریت آن

رئوس مطالب: (۱۰۲ ساعت کارورزی شامل ۴ کشیک شب، ۲ کشیک عصر و ۳ کشیک صبح به صورت شیفت در گردش)

۱. بررسی و غربالگری موارد خطر پس از زایمان:

هدف این است که دانشجویان قادر به بررسی و ارزشیابی میزان خطر بعد از زایمان از جمله: علائم و نشانه های خطر مامایی و پزشکی باشند. این واحد یک چهارچوب آکادمیک برای دریافت و استفاده از اطلاعات ویژه در مورد مادر و محیط اطراف وی برای ارزیابی واقعی سطح خطر تهدید کننده زن در دوره پس از زایمان و یا امکان ارجاع وی به دیگر متخصصین را فراهم می آورد. این واحد تاکید دارد بر گرفتن شرح حال که برای ارزیابی میزان خطر ضروری است. شامل: علائم خطر فوری، خونریزی/لکه بینی، تب، درد، مشکلات ادراری- تناسلی و اجابت مزاج، اختلالات روانی، سرگیجه/رنگ پریدگی/آنمی، سایر موارد خطر(نظیر: فشارخون بالا و بیماری های زمینه ای) است.

۲. بررسی وضعیت فیزیکی در دوره پس از زایمان:

هدف فهم تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک دوره پس از زایمان می باشد. دانشجوی می آموزد که چگونه یک معاینه فیزیکی را در شروع دوره پس از زایمان انجام دهد و همچنین قادر به بررسی تغییرات نرمالی که در شش هفته اول پس از زایمان اتفاق می افتد خواهد شد. این دانشجویان یاد می گیرند که چگونه معاینه پستانها را بعد از زایمان انجام دهند که این امر موجب حفظ و تداوم شیردهی موفق برای مادر خواهد شد. تاکید این واحد بر افزایش دانش دانشجوی برای بررسی وضعیت فیزیکی و درک یافته های غیر طبیعی در دوره پس از زایمان است.

۳. اداره پس از زایمان:

به اداره مرحله پس از زایمان از بعد از تولد تا شش هفته می پردازد و تاکید بر موارد زیر دارد: زایمان جفت، بررسی جفت و بند ناف، تخمین و اداره خونریزی پس از زایمان، نظارت بر سلامت مادر، مشاوره با مادر از نظر شروع و ادامه شیردهی، تسهیل ارتباط مادر و نوزاد، اداره درد پس از زایمان، بیوست و هموروئید. دانشجوی به اهمیت آموزش، راهنمایی و حمایت از مادر و خانواده او پی می برد.

۴. عوارض پس از زایمان:

به پیشگیری، تشخیص و عکس العمل مناسب و به موقع عوارض شایع دوره پس از زایمان می پردازد که شامل موارد زیر است: پرولاپس ها و بی اختیاری ادرار و مدفوع، خونریزی (بلافاصله پس از زایمان و تاخیری)، شوک، عوارض ناشی از عفونت دوره پس از زایمان، عفونت پس از زایمان، ماستیت، همتوم و دیگر عوارض. این واحد به اهمیت نقش حیاتی باندینگ و اهمیت متدهای غربالگری رفتار نامناسب با نوزاد می پردازد.

۵. داروشناسی دوره پس از زایمان:

به شناخت داروهایی که برای مشکلات شایع دوره پس از زایمان به کار می رود می پردازد. بسیاری از داروهای فارماسیتیکال شامل روگام، پیتوسین، مترژن، واکسن روبلا، آنتی بیوتیک ها، آهن، و داروهای گیاهی و هومیوپاتیک برای کاهش عوارض پس از زایمان در این واحد آموزش داده می شود.

۶. آزمون های آزمایشگاهی دوره پس از زایمان:

مقدمه ای بر تست های آزمایشگاهی و عملیاتی که در طی دوره پس از زایمان استفاده می شود. دانشجویان یاد می گیرند که چگونه نمونه ادرار، لوشیا، شیر پستان را تهیه کنند و دلایل انجام این آزمایشات را متوجه می شوند.

۷. آشنایی با دستورالعمل های کشوری و بسته خدمات پس از زایمان

دانشجویان قادر به کشف تفاوت بین دستورالعمل ها و راهنماهای بالینی عملی شامل مفاهیم قانونی برای ماماها و بیماران خواهند بود. دانشجویان قادر به کشف عناصری که برای طراحی دستورالعمل ها و راهنماهای بالینی در همه حیطه های اداره مراحل مختلف بارداری و زایمان خواهند بود شامل: اداره دوره بارداری، حین زایمان، مراقبت از نوزاد، دوره پس از زایمان و اداره زنان سالم.

۸. مشاهده و ثبت پس از زایمان:

دانشجو یاد می گیرد که چگونه تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک پس از زایمان، همچنین پاسخ روانی به بچه دار شدن را مورد بررسی قرار دهد. دانشجو چگونگی، دلیل و روش مناسب اندازه گیری علائم حیاتی پس از زایمان، اهمیت بررسی چارت و تاریخچه را در این مرحله فرا می گیرد. چارت کردن اطلاعات اضافه، وضعیت فیزیکی و لگنی، مشاوره ها و ارجاعات و طراحی برنامه اداره دوره پس از زایمان نیز در این واحد قرار دارد.

۹. مهارتهای ارائه مراقبت پس از زایمان:

به بررسی آکادمیک و همه جانبه مهارتهای اولیه ماما در اداره یک مادر سالم در دوره بعد از زایمان می پردازد. این واحد شامل استفاده از تکنیک ها، وسایل و امکاناتی است که برای بررسی و کمک به حفظ سلامت فیزیکی مادر بعد از تولد لازم است.

دانشجو ملکف است در این درس درکارگاه زیر شرکت نموده و کسب گواهی الزامی است:

- کارگاه شیر مادر

منابع اصلی درس:

منابع اصلی درس با توجه به نظر استاد مربوطه از کتب مرجع معتبر، دستورالعمل های کشوری (نظیر: برنامه کشوری مادران ایمن، مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران ویژه ماما و پزشک)، مقالات از مجلات معتبر علمی و ...

10- Text book of Williams Obstetrics, last edition.

11- Fundamental Simulation courses in Obstetrics & Midwifery Last edition

12- Basic Life Support in Obstetrics Courses Last edition

13- some parts of Advanced Support in Obstetrics based on Midwife's Job description Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

۶۰٪ حضور فعال در بالین، ارائه پروژه، تحلیل برنامه و ارائه راه حل و ارائه گذراندن کارگاههای مربوطه و ۴۰ درصد ارزشیابی آخر ترم، ارائه مقاله، امتحان بالینی و ارائه کارنما

